

Republica Moldova

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ

HOTĂRÎRE Nr. 164
din 29.11.2004

**privind Metodologia determinării, aprobării și aplicării
tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă,
de canalizare și epurare a apelor uzate**

Publicat : 03.12.2004 în Monitorul Oficial Nr. 218-223 art Nr : 465

MODIFICAT

[HANRE280 din 21.02.08, MO42-44/29.02.08 art.104](#)

Întru executarea Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24 octombrie 2002, modificată și completată prin Legea nr.130-XV din 29 aprilie 2004, articolul 13¹, Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă în urma coordonării cu Guvernul Republicii Moldova:
Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.
2. Se abrogă:
Metodologia calculării și aplicării tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 28 din 7 decembrie 2000 (Monitorul Oficial nr. 157-159 din 21.12.2000, art. 431).

**Consiliul de Administrație
al Agenției Naționale pentru
Reglementare în Energetică**

**Nicolae TRIBOI
Anatol BURLACOV**

**Chișinău, 29 noiembrie 2004.
Nr. 164.**

Aprobată
prin Hotărârea Consiliului de Administrație
al ANRE nr. 164 din 29 noiembrie 2004

**METODOLOGIA
DETERMINĂRII, APROBĂRII ȘI APLICĂRII TARIFELOR
PENTRU SERVICIILE PUBLICE DE ALIMENTARE CU APĂ,
DE CANALIZARE ȘI EPURARE A APELOR UZATE**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Prezenta Metodologie este elaborată în corespundere cu prevederile Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24.10.2002, Legii cu privire la apa potabilă nr.272-XIV din 10.02.1999, standardelor naționale de contabilitate, altor acte normative ale Republicii Moldova și are drept scop stabilirea unor principii unici de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

1.2. Metodologia dată stabilește:

- componența consumurilor și cheltuielilor, care se includ în calculul tarifelor;
- metoda de calculare a rentabilității;
- metoda de repartizare a cheltuielilor comune ale întreprinderii între activitatea de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică (industrială), de canalizare și epurare a apelor uzate;
- modul de determinare, aprobare, ajustare și aplicare a tarifelor.

1.3. Mecanismul aplicat la determinarea tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate se bazează pe următoarele principii:

- prestarea fiabilă a serviciilor de alimentare cu apă a consumatorilor, de canalizare și epurare a apelor uzate la costuri reale, strict necesare pentru utilizarea eficientă a capacităților de producție ale întreprinderii;
- acoperirea consumurilor și cheltuielilor pentru captarea, pomparea, tratarea, filtrarea, transportarea, distribuția și furnizarea apei, transportarea și epurarea apelor uzate;
- acoperirea consumurilor și cheltuielilor aferente exploatareii eficiente a stațiilor de pompare, rețelelor și instalațiilor de tratare a apei și epurare a apelor uzate, precum și celor pentru protecția mediului ambiant;
- efectuarea unei activități eficiente și profitabile, ce ar oferi întreprinderii posibilitatea de a-și recupera mijloacele financiare investite în dezvoltarea și reconstrucția capacităților de producție.

1.4. Sub incidența prezentei Metodologii cad toți agenții economici, indiferent de tipul de proprietate, care desfășoară activitatea reglementată în domeniul prestării serviciilor publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

1.5. Pentru întreprinderile prestatoare de servicii publice, care activează în condițiile unor acorduri, contracte încheiate cu organisme financiare internaționale, ratificate sau aprobate de către Parlamentul, Guvernul Republicii Moldova, tarifele pentru serviciile de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate se calculează și se ajustează ținându-se cont de prevederile acordurilor și contractelor internaționale în vigoare, ce se referă la întreprinderea concretă care prestează serviciile nominalizate.

**II. CONSUMURILE ȘI CHELTUIELILE CARE SE INCLUD
ÎN CALCULUL TARIFELOR PENTRU ALIMENTAREA CU APĂ,
CANALIZARE ȘI EPURAREA APELOR UZATE**

2.1. Structura consumurilor și cheltuielilor care se includ în cost pentru calcularea tarifelor, este stabilită în conformitate cu prevederile Standardului național de contabilitate 3 "Componența consumurilor și cheltuielilor întreprinderii", altor standarde naționale de contabilitate și cuprinde următoarele:

- consumuri de materiale (CM);

- consumuri privind retribuirea muncii (CRM);
- consumuri indirecte de producție (CIP);
- cheltuieli comerciale (CC);
- cheltuieli generale și administrative (CGA);
- alte cheltuieli operaționale (CO);
- pierderi excepționale (PE).

Adică:

$$Ca = CM + CRM + CIP + CC + CGA + CO + PE, \text{ unde:}$$

Ca - consumurile și cheltuielile întreprinderilor.

2.2. Consumurile de materiale (CM) cuprind valoarea:

- plății pentru apa captată și a plății pentru evacuarea și epurarea apelor uzate;
- reactivilor chimici, combustibilului, energiei de toate tipurile și altor tipuri de materiale utilizate nemijlocit în procesul de captare a apei, pompare, tratare, filtrare, transportarea apei până la consumator, evacuarea și epurarea apelor uzate;
- costului serviciilor cu caracter de producție prestate de terțe-părți și nemijlocit legate de captarea, tratarea, filtrarea și transportarea apei, evacuarea și epurarea apelor uzate.

2.3. Consumurile privind retribuirea muncii (CRM) includ:

- consumurile necesare pentru retribuirea muncii personalului încadrat în activitățile de aprovizionare cu apă, de prestare a serviciilor de canalizare și epurare a apelor uzate în conformitate cu legislația în vigoare;
- contribuțiile pentru asigurările sociale și medicale, raportate la consumurile de retribuire a muncii personalului nemijlocit încadrat în procesul de producție.

2.4. Consumurile indirecte de producție (CIP) cuprind:

- uzura mijloacelor fixe cu destinație productivă, aferente activităților de aprovizionare cu apă, de prestare a serviciilor de canalizare și epurare a apelor uzate;
- cheltuielile de întreținere a mijloacelor fixe cu destinație productivă în stare de lucru (asistența tehnică și întreținerea, efectuarea reparațiilor curente, medii și a reparațiilor capitale pentru menținerea acestora în stare de lucru normală, dar nu mai mult de 10 % din baza valorică a categoriei respective de proprietate), inclusiv a mijloacelor tehnice de dirijare, comunicații, mijloacelor de semnalizare, altor mijloace tehnice de comandă referitoare la procesul de producție, a mijloacelor destinate protecției mediului;
- consumurile pentru instalarea și exploatarea (întreținerea, verificarea, repararea, înlocuirea) echipamentelor de măsurare a consumului de apă la branșamentele blocurilor locative, cu excepția consumurilor pentru instalarea primară;
- amortizarea activelor nemateriale, uzura obiectelor de mică valoare și scurtă durată utilizate în procesul de producție;
- cheltuielile aferente controlului calității apei potabile și apelor uzate;
- costul materialelor auxiliare utilizate pentru asigurarea procesului tehnologic;
- cheltuielile pentru retribuirea muncii salariaților auxiliari, personalului administrativ, de conducere al subdiviziunilor de producție, în conformitate cu legislația în vigoare;
- contribuțiile pentru asigurările sociale și cele medicale aferente acestor categorii de angajați;
- cheltuielile pentru asigurarea condițiilor normale de lucru și a tehnicii securității ce țin de procesul de producție și sînt prevăzute de legislația în vigoare;
- cheltuielile privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase conform legislației în vigoare;
- cheltuielile de asigurare a pazei unităților de producție, inclusiv a securității antiincendiare;
- cheltuielile legate de deplasări ale salariaților legate de procesul de producție, asigurarea obligatorie a salariaților ocupați în sfera de producție și a activelor de producție în conformitate cu legislația în vigoare;

- cheltuielile de transportare a muncitorilor din schimburi (personalului de serviciu);
- plata pentru deversarea poluanților cu apele uzate și plățile pentru emisii în atmosferă a substanțelor poluante în limitele normativelor stabilite;
- alte cheltuieli indirecte de producție, în conformitate cu legislația și actele normative în vigoare.

2.5. În cheltuielile comerciale (CC) se includ cheltuielile, care nemijlocit sînt legate de activitatea comercială a întreprinderii (comercializarea apei și prestarea serviciilor de canalizare) și anume:

- serviciile de marketing (încheierea contractelor cu consumatorii, citirea datelor contoarelor, emiterea, prelucrarea și transmiterea consumatorilor a facturilor de plată etc.);
- cheltuielile legate de informarea consumatorilor și publicului;
- retribuirea muncii personalului încadrat în activitatea comercială a întreprinderii, în conformitate cu legislația în vigoare;
- contribuțiile pentru asigurările sociale și cele medicale aferente acestei categorii de angajați;
- uzura mijloacelor fixe cu destinație comercială;
- alte cheltuieli aferente activității comerciale.

2.6. Cheltuielile generale și administrative (CGA) cuprind:

- cheltuielile privind retribuirea muncii personalului de conducere și gospodăresc al întreprinderii, în conformitate cu legislația în vigoare;
- contribuțiile pentru asigurările sociale și cele medicale aferente acestei categorii de angajați;
- întreținerea și reparația mijloacelor fixe cu destinație administrativă, gospodărescă și de protecție a naturii, amortizarea activelor nemateriale cu destinație generală ale întreprinderii;
- uzura mijloacelor fixe cu destinație administrativă și gospodărescă;
- valoarea, uzura și reparația obiectelor de mică valoare și scurtă durată;
- plata pentru arenda curentă a mijloacelor fixe și activelor nemateriale;
- cheltuielile pentru întreținerea mijloacelor fixe conservate în conformitate cu actele normative în vigoare;
- cheltuielile pentru întreținerea și deservirea mijloacelor tehnice de comandă, semnalizare, telecomunicații și de calcul, care nu se referă direct la producție;
- cheltuielile poștale și telegrafice, de întreținere și exploatare a stațiilor de telefoane, comutatoarelor, faxurilor, instalațiilor de dispecerat, radio și alte tipuri de telecomunicații utilizate pentru administrare;
- cheltuielile tipografice, pentru procurarea rechizitelor de birou, formularelor de evidență, dări de seamă etc.;
- plata pentru serviciile cu destinație generală și administrativă efectuate de terțe organizații, cheltuielile pentru paza obiectelor administrativ-gospodărești și asigurarea securității antiincendiare, pentru serviciile bancare, burselor de mărfuri, organizațiilor consultative, juridice și de audit;
- cheltuielile pentru întreținerea transportului auto de serviciu, pentru deplasările personalului de conducere și cheltuielile de reprezentare. Aceste cheltuieli se determină conform actelor normative în vigoare, iar în cazul lipsei acestora - în limitele stabilite de organul public central sau local în gestiunea căruia se află întreprinderea;
- cheltuielile pentru asigurarea obligatorie a salariaților și a bunurilor cu destinație generală și administrativă prevăzute de actele normative în vigoare;
- cheltuielile aferente angajării forței de muncă;
- cheltuielile pentru pregătirea și reciclarea personalului întreprinderii;
- cheltuielile pentru controlul stării sănătății angajaților în cazurile prevăzute de legislație, procurarea literaturii speciale, actelor normative și instructive, abonarea la ediții speciale

necesare în activitatea de producție;

- impozitele și taxele, care conform legislației se includ în prețul de cost, inclusiv taxa pe valoarea adăugată și accizele irecuperabile, cu excepția impozitului pe venit;
- alte cheltuieli aferente activității de producție a întreprinderii prevăzute de actele normative în vigoare.

2.7. Alte cheltuieli operaționale (CO) includ cheltuielile întreprinderii care nu pot fi raportate la cheltuielile comerciale sau la cheltuielile generale și administrative și prevăd:

- plata dobânzilor filialelor, întreprinderilor afiliate și asociate;
- plata dobânzilor aferente creditelor bancare și împrumuturilor primite pe termen scurt și pe termen lung cu excepția cazurilor de capitalizare a acestora, prevăzute în Standardul național de contabilitate 23 "Cheltuielile privind împrumuturile";
- alte obligații financiare conform proiectelor de investiții.

2.8. Pierderile excepționale (PE) pot apărea ca rezultat al evenimentelor ce nu țin de activitatea întreprinderii. Acestea cuprind:

- pierderi provocate de calamități naturale;
- pierderi ocazionate de modificarea legislației statului.

III. DETERMINAREA CONSUMURILOR ȘI CHELTUIELILOR, CARE SE INCLUD ÎN CALCULUL TARIFELOR

Valoarea consumurilor și cheltuielilor incluse la calcularea tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă, evacuarea și epurarea apelor uzate se determină de întreprinderi, luând în calcul:

- volumul de apă necesar de a fi captat din sursele de aprovizionare cu apă, volumul de apă livrat consumatorilor, volumul apelor uzate;
- normele și normativele volumelor de apă utilizate în procesul de captare, transportare, distribuire și tratare a apei și epurarea apelor uzate;
- normativele de consum ale materialelor de filtrare, reactivilor chimici, combustibilului și energiei de toate tipurile utilizate în procesul de producție, prețurile lor de piață sau reglementate;
- devizele de cheltuieli;
- uzura mijloacelor fixe de producție;
- planurile de reparare a utilajului și instalațiilor;
- contractele încheiate cu terțe părți pentru serviciile prestate etc.

Consumurile și cheltuielile întreprinderilor sînt supuse controlului din partea autorităților împuternicite să coordoneze și să aprobe tarifele respective, care în baza analizei detaliate a acestora și a consumurilor și cheltuielilor reale ale întreprinderii în perioada de gestiune, și argumentării tehnico-economice pentru anul prognozat, determină valoarea lor necesară de a fi inclusă în tarife.

3.1. Particularitățile determinării consumurilor de materiale

Consumurile de materiale pentru activitatea de alimentare a consumatorilor cu apă se determină în baza volumului de apă în expresie naturală necesar de a fi captat în rețelele de alimentare cu apă, care se determină conform formulei:

$$\text{VAC} = \text{VAI} + \text{VP}, \text{ unde:}$$

VAC - volumul de apă necesar de a fi captat din sursele de alimentare cu apă;

VAI - volumul de apă necesar de a fi furnizat consumatorilor, conform contractelor încheiate;

VP - volumul de apă pentru necesitățile tehnologice și a pierderilor de apă în sistemul de aprovizionare cu apă, care se determină și se aprobă în conformitate cu Metodica elaborării normativelor de consum tehnologic al apei la întreprinderile prestatoare de servicii alimentare cu apă și canalizare din Republica Moldova, aprobată prin Ordinul Ministerului Dezvoltării Teritoriului și Gospodăriei Comunale nr.163 din 27 octombrie 1999 (Monitorul Oficial nr.149-

152 din 24 decembrie 1999).

Cheltuielile materiale se determină reieșind din volumul de captare a apei, plata pentru apa utilizată de întreprindere, normele de consum a materialelor utilizate pentru tratarea și filtrarea apei și prețurilor de piață ale acestora, normele de consum a energiei electrice utilizate în procesul de producție și pentru necesitățile proprii, prețurile în vigoare la energia electrică etc.

3.2. Particularitățile determinării consumurilor privind retribuirea muncii

3.2.1. Consumurile privind retribuirea muncii se determină reieșind din:

- numărul personalului nemijlocit încadrat în procesul de captare, tratare, transportare și distribuire a apei consumatorilor, personalului nemijlocit încadrat în procesul prestării serviciilor de canalizare și epurare a apelor uzate și personalului necesar pentru activitatea normală a întreprinderii (personalului auxiliar, comercial, administrativ etc.) - numărul mediu scriptic în perioada de gestiune, dar care poate fi modificat, în cazul explicațiilor argumentate;

- nivelul salariului tarifar normativ stabilit pentru prima categorie de calificare a angajaților din unitățile cu autonomie financiară;

- coeficientul de ramură și nivelul de calificare a personalului;

- regimul și condițiile de muncă, cât și de alți factori caracteristici ramurii de alimentare cu apă și de canalizare;

- suplimentele de plată, primele prevăzute de actele normative.

3.2.2. Cheltuielile legate de contribuțiile pentru asigurările sociale și cele medicale sînt determinate reieșind din normele de defalcări stabilite de actele normative în vigoare.

3.2.3. Consumurile privind retribuirea personalului nemijlocit încadrat în procesul de producție se includ în consumurile privind retribuirea muncii, a personalului auxiliar încadrat în procesul de producție, personalului administrativ, de conducere din subdiviziunile de producție - în consumurile indirecte de producție, personalului comercial - în cheltuielile comerciale, iar al personalului administrativ și de conducere - în cheltuielile generale și administrative.

3.3. Particularitățile determinării uzurii mijloacelor fixe de producție

3.3.1. Uzura mijloacelor fixe inclusă la calcularea tarifelor se determină prin metoda casării liniare, care conduce la defalcări uniforme pe toată durata de funcționare utilă a mijloacelor fixe. Valoarea uzurii mijloacelor fixe se determină în conformitate cu prevederile Standardului național de contabilitate 16 "Contabilitatea activelor materiale pe termen lung" și a Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 338 din 21.03.2003, iar modul de includere a lor în costul producției în conformitate cu Standardul național de contabilitate 3 "Componenta consumurilor și cheltuielilor întreprinderii".

3.3.2. Valoarea uzurii mijloacelor fixe care nemijlocit se utilizează în procesul de producere se include în cheltuielile indirecte de producție, iar a mijloacelor fixe cu destinație comercială și celor cu destinație generală și administrativă se include în cheltuielile comerciale și în cheltuielile generale și administrative corespunzător.

3.3.3. În tarife nu se include valoarea uzurii mijloacelor fixe, care nu sînt destinate utilizării în procesul tehnologic și de producție, date în arendă, obiectelor locative, de menire social-culturală etc.

3.4. Particularitățile determinării consumurilor pentru efectuarea reparațiilor curente, medii și capitale

Consumurile pentru efectuarea reparațiilor curente, medii și capitale se determină în baza stării tehnice, planurilor de reparație a mijloacelor fixe reieșind din durata aflării lor în exploatare, volumelor de lucru, prețurilor de piață a materialelor și pieselor de schimb utilizate, devizelor de cheltuieli, valorii contractelor încheiate cu terțe părți etc.

3.5. Particularitățile repartizării consumurilor și cheltuielilor pe tipuri de activitate

3.5.1. Consumurile de materiale, consumurile privind retribuirea muncii, consumurile indirecte de producție se determină pe fiecare tip de serviciu prestat - alimentarea cu apă potabilă, alimentarea cu apă tehnologică (industrială) și prestarea serviciilor de canalizare și

epurare a apelor uzate. În cazul, cînd aceste cheltuieli pe anumite sectoare de producție sînt comune pentru apa potabilă și apa tehnologică, acestea se repartizează între cele două tipuri de apă proporțional volumelor de apă livrată din aceste sectoare.

3.5.2. Cheltuielile comerciale, generale și administrative se determină integral pe întreprindere, cu repartizarea lor ulterioară între activități proporțional consumurilor privind retribuirea muncii (CRM) aferente acestor activități.

3.5.3. Valoarea altor cheltuieli operaționale ale întreprinderii (plata dobînzilor pentru credite și împrumuturi) se repartizează între tipurile de servicii prestate reieșind din destinația creditelor și împrumuturilor (pentru care servicii au fost utilizate). În caz cînd creditele și împrumuturile au fost utilizate pentru mai multe activități, cheltuielile privind plata dobînzilor aferente acestor credite și împrumuturi se repartizează pe tipuri de servicii prestate proporțional valorii creditelor și împrumuturilor aferente fiecărui tip de serviciu prestat.

La determinarea tarifelor la acest compartiment nu se includ cheltuielile legate de plata dobînzilor pentru creditele bancare și împrumuturi destinate investițiilor capitale, dat fiind că aceste plăți sînt incluse în rata de rentabilitate a noilor investiții (vezi capitolul V).

IV. CONSUMURILE ȘI CHELTUIELILE CARE NU SE INCLUD LA CALCULAREA TARIFELOR

La calcularea tarifelor nu se includ următoarele cheltuieli:

- pentru efectuarea lucrărilor de construcție, reconstrucție, achiziționarea, modernizarea, montarea și probarea utilajului; valorificarea noilor obiective, secții și agregate; supravegherea de autor a organizațiilor de proiectare și alte investiții capitale. Toate cheltuielile ce țin de investiții capitale se recuperează prin includerea în tarife a sumei uzurii mijloacelor fixe, puse în funcțiune ca urmare a valorificării acestor investiții, precum și a rentabilității investițiilor, după cum este descris în capitolul V;
- pentru remedierea defectelor în lucrările de proiectare, construcție și montaj, revizie (demonțare), remedierea defectelor utilajului și deteriorărilor, provocate din vina producătorilor, furnizorilor și întreprinderilor de transport;
- pentru executarea lucrărilor de proiectare și construcție, pentru achiziționarea utilajului, repararea și întreținerea fondului de locuințe, obiectivelor de menire social-culturală și altor obiective ce nu se referă la activitatea de producție;
- pentru lucrările calificate ca ajutor pentru alte întreprinderi și organizații, atît în formă de servicii, cît și suport material sau financiar;
- neproductive, rebuturile, delapidările, sancțiunile, amenzile, penalitățile și despăgubirile;
- privind datoriile dubioase;
- în scopuri de caritate și sponsorizare;
- pentru executarea sau plata altor lucrări (servicii) ce nu sînt legate de sfera prestării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.

V. RENTABILITATEA

5.1. Prezenta Metodologie prevede mecanisme de stimulare a investițiilor în sector. Din aceste considerente, și conform principiilor economiei de piață, se prevede stabilirea unui nivel rezonabil de rentabilitate în funcție de mijloacele investite de întreprindere în dezvoltarea, renovarea, reconstrucția sistemului de aprovizionare cu apă și evacuarea apelor uzate.

5.2. Rentabilitatea totală (profitul) P se calculează ca suma rentabilității activelor existente și a rentabilității noilor investiții, adică:

$$P = RA + RI.$$

5.3. Rentabilitatea activelor existente care se determină reieșind din valoarea netă a activelor materiale și nemateriale pe termen lung și rata rentabilității acestor active, adică:

$$RA = VAn \times Rra, \text{ unde:}$$

Rra - rata de rentabilitate a activelor materiale și nemateriale pe termen lung. Această rată se stabilește anual, dar nu mai mare de 10 %, de către autoritățile abilitate cu dreptul de aprobare a

tarifelor respective, în cazul când întreprinderea dispune de un Plan de dezvoltare, renovare și modernizare a activelor existente, coordonat cu organul public central sau local în gestiunea căruia se află întreprinderea, iar uzura acumulată și imposibilitatea de a apela la credite și împrumuturi nu permit îndeplinirea acestuia;

VAn - valoarea netă a activelor materiale și nemateriale pe termen lung, care se determină ca diferența dintre valoarea de bilanț a activelor materiale pe termen lung înregistrată la 1 ianuarie a anului de aprobare a prezentei Metodologii și amortizarea acestor active, calculată de la această perioadă pînă în anul pentru care se aprobă noile tarife, adică:

$$VAn = VA - \Sigma FDA, \text{ unde:}$$

VA - valoarea de bilanț a activelor materiale și nemateriale pe termen lung la 1 ianuarie a anului de aprobare a prezentei Metodologii (1 ianuarie 2004);

ΣFDA - suma uzurii activelor materiale și suma amortizării activelor nemateriale pe termen lung calculată în perioada de la aprobarea prezentei Metodologii pînă în anul pentru care se stabilesc noile tarife.

5.4. Rentabilitatea noilor investiții efectuate de către întreprinderi care se calculează reieșind din valoarea noilor investiții nete efectuate de întreprinderi și rata rentabilității acestor investiții, adică:

$$RI = VNI \times Rr, \text{ unde:}$$

VNI - valoarea netă a noilor investiții (mijloacelor fixe date în exploatare) efectuate de către întreprinderi în perioada de valabilitate a Metodologiei în cauză, care se calculează după formula:

$$VNI = \Sigma VII - \Sigma FDI, \text{ unde:}$$

ΣVII - valoarea inițială a activelor materiale pe termen lung date în exploatare în rezultatul investițiilor în perioada de timp de la punerea în aplicare a prezentei Metodologii (date în exploatare în anul 2003), și pînă în anul pentru care se calculează tarifele;

ΣFDI - suma uzurii pentru perioada de timp de la aplicarea prezentei Metodologii, pînă în anul pentru care se stabilesc tarifele, calculată la activele materiale pe termen lung, date în exploatare în această perioadă în rezultatul noilor investiții;

Rr - rata de rentabilitate aplicată la investițiile noi efectuate de întreprinderi.

5.5. Rata de rentabilitate (profitul) Rr se stabilește:

- la investițiile efectuate din sursele proprii ale întreprinderilor - la nivelul ratei medii a dobînzii aplicate în anul respectiv la Bonurile de Trezorerie ale Republicii Moldova cu termen de circulație de 364 zile;

- la investițiile efectuate din credite bancare și împrumuturi - la nivelul ratelor medii ale dobînzilor bancare de lungă durată (5 și mai mulți ani), stabilite de Banca Națională a Moldovei pentru anul respectiv, plus maximum 5 puncte.

5.6. Repartizarea profitului între tipurile de servicii prestate se efectuează proporțional volumelor de investiții efectuate pentru fiecare tip de serviciu.

5.7. Prezenta Metodologie prevede, că pentru efectuarea investițiilor întreprinderile în primul rînd vor utiliza sursele proprii (uzura, rezervele prevăzute de statut, inclusiv fondul de dezvoltare a producției) și numai în cazul insuficienței acestora vor apela la credite și împrumuturi.

VI. DETERMINAREA TARIFELOR

Tarifele se calculează separat pentru serviciile de alimentare cu apă potabilă, alimentare cu apă tehnologică (industrială), de canalizare și epurare a apelor uzate, pornind de la consumurile și cheltuielile determinate conform prevederilor prezentei Metodologii, conform formulelor:

6.1. Tariful pentru alimentarea consumatorilor cu apă potabilă:

$$Tap = \frac{Cap + Pap \pm Dfj}{1}, \text{ unde:}$$

Vapl

Cap - consumurile si cheltuielile privind activitatea de asigurare cu apă potabilă a consumatorilor;

Pap - profitul, care se determină pentru apa potabilă, după cum este descris în capitolul V al prezentei Metodologii;

Vapl - volumul de apă potabilă planificat de a fi livrat consumatorilor, care se determină în baza contractelor încheiate cu aceștia în anul pentru care se stabilesc tarifele. În cazul lipsei în contractele încheiate cu unele categorii de consumatori (populația), a volumelor de livrare a apei, se va lua în calcul volumul de apă efectiv livrat acestor categorii de consumatori în anul precedent si prognoza creșterii sau reducerii acestor volume în anul pentru care se stabilesc tarifele.

Dfj-1 - devierile financiare înregistrate în anul tarifar precedent, necesar de inclus în tarifele anului pentru care se efectuează ajustarea, din cauza apariției în perioada de valabilitate a tarifelor stabilite anterior, a unor factori obiectivi (modificări în legislație sau actele normative, modificări neprevăzute în capacitățile de producție, modificarea volumelor de apă potabilă livrată consumatorilor, prețurilor și tarifelor la resursele energetice, reactivelor chimice și altor materiale utilizate în procesul tehnologic și de producție), care au influențat asupra activității întreprinderii.

6.2. Tariful pentru apa tehnologică (industrială):

$$Tat = \frac{Cat + Pat \pm Dfj - 1}{Vatl}, \text{ unde:}$$

Cat - consumurile si cheltuielile privind activitatea de asigurare cu apă tehnologică (industrială) a consumatorilor;

Pat - profitul, care se determină pentru apa tehnologică, după cum este descris în capitolul V al prezentei Metodologii;

Vatl - volumul de apa tehnologică (industrială) livrat, conform contractelor încheiate.

Dfj-1 - devierile financiare înregistrate în anul tarifar precedent, necesar de inclus în tarifele anului pentru care se efectuează ajustarea din cauza apariției, în perioada de valabilitate a tarifelor stabilite anterior, a unor factori obiectivi (modificări în legislație sau actele normative, modificări neprevăzute în capacitățile de producție, modificarea volumelor de apă tehnologică livrată consumatorilor, prețurilor și tarifelor la resursele energetice, reactivelor chimice și altor materiale utilizate în procesul tehnologic și de producție), care au influențat asupra nivelului tarifului.

6.3. Tariful pentru serviciul de canalizare și epurare a apelor uzate:

$$Tc = \frac{Cc + Pc \pm Dfj - 1}{Vc}, \text{ unde:}$$

Cc - consumurile si cheltuielile necesare pentru prestarea serviciilor de canalizare și epurare;

Pc - profitul, care se determină pentru serviciul de canalizare și epurare, după cum este descris în capitolul V al prezentei Metodologii;

Vc - volumul apelor uzate evacuat de consumatori în sistemul de canalizare, care se determină conform formulei:

$Vc = Vci + Vca$, unde:

Vci - volumul apelor uzate evacuat de întreprinderile producătoare în sistemul de canalizare a întreprinderii, care furnizează servicii la acest gen de activitate. Acest volum se determină pe fiecare întreprindere producătoare în baza datelor tehnologice, conform documentației de proiect a întreprinderii utilizatoare de apă sau "Normelor complexe de consum al apei si de evacuare a apelor uzate pentru ramurile industriale" si coordonate obligatoriu cu întreprinderile de

alimentare cu apă și canalizare, independent de tipul surselor de alimentare cu apă, inclusiv din cele proprii;

Vca - volumul apelor uzate evacuat de instituțiile bugetare, populație și alți consumatori. În cazul lipsei contractelor, volumul apelor uzate se stabilește analogic volumului apei consumate;

Dfj-1 - devierile financiare înregistrate în anul tarifar precedent, necesar de a fi incluse în tarifele anului pentru care se efectuează ajustarea, din cauza apariției în perioada de valabilitate a tarifelor stabilite anterior, a unor factori obiectivi (modificări în legislație sau actele normative, modificări neprevăzute în capacitățile de producție, modificarea volumelor de apă evacuată, prețurilor și tarifelor la resursele energetice, reactivelor chimice și altor materiale utilizate în procesul tehnologic și de producție), care au influențat asupra activității întreprinderii.

VII. APROBAREA , AJUSTAREA ȘI APLICAREA TARIFELOR

7.1. Tarifele pentru serviciile publice de alimentare cu apă potabilă, de canalizare și epurare a apelor uzate se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, iar tarifele pentru serviciile publice de alimentare cu apă tehnologică (industrială), prestate centralizat la nivel de municipiu (oraș) și raion se aprobă de către Consiliul de Administrație al ANRE, în coordonare cu administrația publică locală.

[Pct.7.1 în redacția HANRE280 din 21.02.08, MO42-44/29.02.08 art.104]

7.2. Întreprinderile calculează tarifele conform prevederilor prezentei Metodologii (anexa nr. 1) și le prezintă spre aprobare autorităților abilitate cu dreptul de aprobare a tarifelor respective (ANRE, autoritățile publice locale). Întreprinderile pentru care tarifele pentru serviciile prestate sînt aprobate de către ANRE, prezintă calculele și toate materialele necesare de stabilire a tarifelor în strictă conformitate cu Regulamentul privind procedurile și regulile de ajustare a tarifelor la serviciile reglementate de ANRE, iar cele ale căror tarife sînt aprobate de către autoritățile publice locale - conform regulilor și procedurilor stabilite de către aceste organe.

7.3. Devierile financiare (Df) vor fi calculate în fiecare an de gestiune, pe fiecare tip de activitate separat, pentru a reflecta impactul financiar al divergențelor dintre valorile admise la aprobarea tarifelor și cele înregistrate real în anul de gestiune.

7.4. Autoritățile de reglementare, în baza prezentei Metodologii, efectuează analiza corespunzătoare, actualizarea, aprobarea și publicarea tarifelor, care vor intra în vigoare în perioada ce urmează.

7.5. Tarifele se stabilesc la nivel mediu pentru întreaga perioadă a anului calendaristic. Actualizarea tarifelor se va efectua anual, după prezentarea de către întreprinderi a raportului financiar pe anul precedent și a materialelor necesare pentru actualizarea tarifelor.

7.6. Prezenta Metodologie prevede stabilirea tarifelor separat pentru fiecare serviciu prestat (apă potabilă, apă tehnologică, canalizare și epurare a apei uzate). Autoritățile publice locale sînt în drept să stabilească pentru populație tarife mai reduse decît cele medii calculate, acoperind diferența respectivă din contul majorării tarifelor pentru celelalte categorii de consumatori. În cazul, cînd tarifele diferențiate sînt stabilite fără balansarea reducerilor pe o grupă de consumatori și majorărilor pe altă grupă, autoritatea publică locală este obligată să compenseze întreprinderii, din sursele financiare proprii, pierderile suportate din această cauză.

7.7. Tarifele se stabilesc drept tarife fixe, care nu pot fi modificate de întreprinderi, pentru evitarea oricăror discriminări a consumatorilor în procesul aplicării acestora.

7.8. Întreprinderile sînt în drept să solicite actualizarea extraordinară a tarifelor pe parcursul anului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați, care justifică o astfel de actualizare și care pot duce la o deviere de 3 și mai mult la sută față de costul stabilit inițial în tarife. În acest caz, întreprinderile vor prezenta o analiză a devierilor dintre datele aplicate la calcularea tarifelor și cele efectiv înregistrate.

7.9. Actualizarea tarifelor se efectuează la cererea oficială a întreprinderilor sau la inițiativa autorităților abilitate cu funcția de reglementare a tarifelor (ANRE, autoritățile publice locale).

7.10. În tarifele pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a

7.11. Tarifele pentru deservirea rețelelor ingineresti interne se stabilesc conform prevederilor stipulate în "Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locale, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/ reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă" aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 191 din 19 februarie 2002, sau alte documente normative, aprobate ulterior.

**Calculul
tarifelor de alimentare a consumătorilor cu apă și prestări servicii de
canalizare
pentru anul**

[illegible]

[illegible]

[illegible]

de la aprobarea prezentei Metodologii pînă în anul pentru care se stabilesc noile tarife (Σ FDA)																
rata de rentabilitatea a activelor pe termen lung (Rra)	%															
1.2 Rentabilitatea noilor investiții ($R_t = VNI \cdot R_r$)	mii lei															
valoarea netă a noilor investiții ($VNI = \Sigma VII - \Sigma FDI$)	mii lei															
valoarea inițială a activelor (ΣVII)	mii lei															
suma uzurii pentru perioada de timp de la aplicarea prezentei Metodologii, pînă în anul pentru care se stabilesc tarifele, calculată la activele materiale pe termen lung, date în exploatare în această perioadă în rezultatul noilor investiții (ΣFDI)																
rata de rentabilitatea aplicată la investițiile noi efectuate de întreprinderi (R_r)	%															
X. Total venituri ($Ca + P$)	mii lei															
	lei/m ³															
	lei/m ³															
XI. Devierile calculate (D_{fj-1})*	lei/m ³															
XII. Total venituri ($Ca + P + D_{fj-1}$)	mii lei															
XIII. Tarif mediu calculat (T)	lei/m ³															
inclusiv: populația	lei/m ³															
alți consumatori	lei/m ³															

Adnotare: La prezentul calcul se anexează calculul consumului tehnologic și a pierderilor de apă conform Metodicii și calculul devierilor financiare (pierderilor financiare sau a profitului) din cauza apariției factorilor obiectivi.